

One who translates a verse in its 'form'

המתרגם פסוק כצורתו -

Overview

The גמרא cites a ברייתא where ר' יהודה stated that one who translates a verse 'כצורתו' is a liar, and he who adds on to the פסוק is a מגדף ומחרף.¹ תוספות cites the views of 'המוסיף עליו' and 'כצורתו' regarding the meaning of ר"ח and רש"י.

פירוש² כמשמעותו כגון לא³ תענה על ריב מתרגם לא תסהיד על דינא הרי זה בדאי -

The explanation of כצורתו is, 'as its literal meaning', for instance he translates the verse לא תענה על ריב to mean, 'do not testify for a case in a בי"ד'; this translator is a deceiver -

דאדרבה מצוה הוא להוציא הדין לאורה -

For on the contrary it is a מצוה to bring out the case to its 'light' (truth); one is obligated to testify, so that the case will be adjudicated justly -

אלא הכי מתרגם⁴ לא תתמנע מלאלפא למאן דמתבעי מינך דינא -

But rather this is the translation, 'do not refrain from testifying in court for someone who requests of you' to testify –

- גמרא continues with (on פרש"י) תוספות

והמוסיף עליו פירש בקונטרס⁵ שבא לומר -

'And one who adds on the פסוק רש"י explains that to mean, that he comes to say -

הואיל וניתן רשות להוסיף אוסיף אני בכל מקום שארצה הרי זה מחרף -

(תרגום אונקלוס) 'Since permission was given to add (as we saw in the previous example), I will add anywhere that I choose', whoever says this is a מגדף -

פירוש מבזה את השם משנה את דבריו -

The meaning of מגדף is, degrading the Name of Hashem, for he is changing His words –

ואונקלוס שהוסיף לא מדעתו הוסיף שהרי בסיני ניתן התרגום -

And who added (to the פסוקים [as in the previous example of תענה]), he did not add from his own mind. For the תרגום was given at סיני -

¹ This is usually translated as a blasphemer (מחרף) and curser (מגדף).

² This seems to be the המתרגם בד"ה פרש"י who states; אלא כצורתו כגון לא תענה על ריב לא תסהיד על דינא הרי זה בדאי.

³ שמות (משפטים) כג, ב.

⁴ In our תרגום אונקלוס it reads; ולא תתמנע מלאלפא מא דבעינך על דינא.

⁵ בד"ה והמוסיף.

שנשתכח⁶ וחזר ויסדו כדאמר במגילה (דף גא) -

But [rather] it was forgotten, and they came back and reestablished it as the
states in מגילה. This concludes פרש"י.

cites an alternate explanation:

ורבינו חננאל פירש המתרגם פסוק בצורתו כגון ויראו את אלהי ישראל (שמות כד') -

And the ר"ה explained the ruling (of ר"י) of המתרגם פסוק כצורתו to mean for instance the פסוק of ויראו את אלקי ישראל

דמתרגס וחזו ית אלהא דישראל הרי זה בדאי דשכינה ממש לא ראו -

Where he translates it, 'וַיַּחֲזוּ יֵת אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל' (and they saw the G-d of Israel); this translator is a liar for they did not see the actual שכינה (divine presence) -

דכתיב (שם לג⁸) כי לא יראני האדם וחי -

For it is written in the תורה that כי לא יראני האדם וחי (for man cannot see me and live -

והמוסיף עליו דאמר⁹ וחזו ית מלאכא דאלהא הרי זה מחרף שתולה שבח המקום¹⁰ במלאך -

And when ר"י continues that **one who adds on** to the פסוק, it means **that he translates** the above mentioned פסוק as, 'וַיַּחֲזֹוּ יֵת מִלֵּאכָה דְּאַלְקָא' (and they saw the angel of G-d); **this translator is מחַרֵּף**, for he interchanges the praise of Hashem **with** that of a מִלֵּאכָה -

אלא הכי מתרגמינן וחזו ית יקרא דאלהא דישראל:

But rather this is how אונקלוס translates it; וַחֲזוּ יִקְרָא דְּאַלְקָא דִּי־יִשְׂרָאֵל (and they saw the glory of Israel's G-d).

Summary

והמוסיף and המתרגם פסוק כצורתו offer different examples regarding ר"ח and רש"י. The תרגום אונקלוס was given at סניי, but was forgotten later.

Thinking it over

Is there a dispute between רש"י and the ר"ה? Is there any advantage in the respective examples they give regarding 'כצורתו' (or המוסיף עליו)?

⁶ A marginal note amends this to read; **אלא שנשתכח** (instead of **שנשתכח**).

7. (משפטים) פסוק י

⁸ (תשא) פסוק כ

⁹ The *עליו דאמַר וחזו* amends this to read, *עליו דמתרגם וחזו* (instead of *עליו דאמַר וחזו*).

¹⁰ This מַתְּרָגִים is ascribing the praise of לבנת הספיר רגליו כמעשה לבנת הספיר to a מַלְאָךְ, when it is referring to שֶׁבַח הַמָּקוֹם.